

Sygn. akt I Cz 39/13

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lutego 2013 roku

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący SSO Teresa Zawistowska

Sędziowie : SO Dorota Twardowska

SO Arkadiusz Kuta (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2013 roku

na posiedzeniu niejawnym w Elblągu

sprawy z wniosku wierzycielek T. Z. , A. U. i M. M.

przeciwko małżonce dłużnika B. K.

o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika

na skutek zażalenia małżonki dłużnika

od postanowienia Sądu Rejonowego w Iławie

z dnia 24 października 2012 roku , sygnatura akt I Co 1106/12

p o s t a n a w i a :

1. sprostować zaskarżone postanowienie przez oznaczenie w jego rubrum , że sprawę prowadzono „ z wniosku wierzycielek T. Z. , A. U. i M. M. przeciwko małżonce dłużnika B. K. o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika ” ;
2. oddalić zażalenie .

UZASADNIENIE

T. Z. , A. U. i M. M. domagały się nadanie prawomocnemu nakazowi zapłaty Sądu Rejonowego w Iławie z dnia 28 lutego 2012 roku , wydanemu w sprawie o sygnaturze akt I Nc 188/11 , klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika – B. K. .

Postanowieniem z dnia 24 października 2012 roku Sąd Rejonowy w Iławie uwzględnił wniosek , ograniczając odpowiedzialność B. K. do majątku objętego wspólnością majątkową .

W uzasadnieniu wskazano , że M. i B. K. związek małżeński zawarli w dniu 5 września 1999 roku i nadal pozostają małżeństwem . W dniu 5 października 1998 roku (winno być 1999 roku – przyp. wł.) M. K. zawarł umowę pożyczki ze S. Z. . Pożyczył 10.000 zł z terminem zwrotu do 5 października 2001 roku . Nakazem zapłaty z 28 lutego 2012 roku , wydanym w postępowaniu upominawczym I Nc 188/11 , Sąd Rejonowy w Iławie nakazał M. K. aby zapłacił powodom – następcom prawnym pożyczkodawcy – kwotę 9.000 zł .

Sąd pierwszej instancji zastosował art. 787 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym sprzed nowelizacji tego przepisu z dnia 20 stycznia 2005 roku, a to zważywszy na datę powstania roszczenia, to jest termin zwrotu kwoty pożyczki – tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim sąd nada klauzulę wykonalności także przeciwko jej małżonkowi z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową. Wierzytelność powstała w czasie małżeństwa, w którym obowiązywał ustrój wspólności majątkowej i taki stan rzeczy trwał w dacie wyrokowania (to jest wydania nakazu zapłaty – przyp. wł.), jak też w chwili orzekania o nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika.

W zażaleniu małżonki dłużnika B. K. żąda się zmiany postanowienia i wyłączenia jej odpowiedzialności za zobowiązanie zaciągnięte przez M. K., to jest oddalenia wniosku wierzycielek. Zarzuca skarżąca Sądowi pierwszej instancji naruszenie prawa materialnego art. 41 § 3 k.r.o. przez błędną interpretację polegającą na przyjęciu, że nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przeciwko dłużnikowi M. K. – także przeciwko jego małżonce, nie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

W uzasadnieniu argumentowano, że zgodnie z art. 41 § 3 k.r.o. sąd może ograniczyć lub wyłączyć możliwość zaspokojenia się z majątku wspólnego jeżeli ze względu na charakter wierzytelności albo stopień przyczynienia się małżonka będącego dłużnikiem do powstania majątku wspólnego zaspokojenie z majątku wspólnego byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Za nie budzące wątpliwości uznaje skarżąca stwierdzenie, że M. K. zaciągnął pożyczkę bez jej wiedzy i zgody, a o długu dowiedziała się ona dopiero kiedy wierzyciele zwrócili się o zwrot pieniędzy. Skarżąca nie wie co mąż zrobił z pieniędzmi. Nie przeznaczył ich na potrzeby rodziny i nie inwestował. Najprawdopodobniej przeznaczył je na własną rozrywkę. W odpowiedzi na wniosek i ustnych wyjaśnieniach podawała, że w małżeństwie nie układa się dobrze. Sytuacja materialna jest ciężka. Małżonkowie mają na utrzymaniu czworo dzieci, skarżąca nie pracuje. Okoliczności te były znane Sądowi pierwszej instancji ale ten błędnie uznał, że nadanie klauzuli wykonalności nie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Zażalenie B. K. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy słusznie uznał, że B. K. pozostawała w sytuacji faktycznej i prawnej dającej podstawy do nadania tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności także przeciwko niej.

Sąd pierwszej instancji prawidłowo określił podstawę prawną rozstrzygnięcia. Normę art. 787 k.p.c. stosować należało w brzmieniu obowiązującym do dnia 20 stycznia 2005 roku, a zatem sprzed zmiany dokonanej ustawą z dnia 17 czerwca 2004 roku w zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dziennik Ustaw Numer 162 pozycja 1691). Słusznie zatem sprawę rozpoznano na rozprawie – wysłuchując małżonkę dłużnika. Na jej wniosek orzec można było także o wyłączeniu możliwości zaspokojenia się przez wierzycieli z majątku wspólnego (art. 787 § 2 k.p.c. w poprzednim brzmieniu). Nie ma wątpliwości, że data czynności prawnej – umowy pożyczki z 5 października 1999 roku jak i wymagalności wierzytelności pożyczkodawcy (5 października 2001 roku) określały materialnoprawne podstawy odpowiedzialności dłużnika oraz wyznaczały zakres tej odpowiedzialności, także majątkiem wspólnym. Według art. 41 § 1 k.r.o. w brzmieniu sprzed wejścia w życie wskazanej wyżej ustawy nowelizacyjnej zaspokojenia z majątku wspólnego mógł żądać także wierzyciel, którego dłużnikiem był tylko jeden z małżonków. Zważywszy na cytowaną normę wiedza małżonka, który zobowiązania nie zaciągał, o powstaniu długu obciążającego majątek wspólny, czy jego zgoda na takie obciążenie były prawnie obojętne. Artykuł 41 k.r.o. przewidywał jednak idące w dwóch kierunkach ograniczenia odpowiedzialności małżonka, który długu nie zaciągał. Jeżeli wierzytelność powstała przed powstaniem wspólności ustawowej albo jeżeli dotyczyła odrębnego majątku jednego z małżonków, wierzyciel mógł żądać zaspokojenia tylko z tego odrębnego majątku oraz z wybranych składników majątku wspólnego (§ 2). B. K. nie kwestionuje, że pożyczkę zaciągnięto w czasie trwania małżeństwa, w którym obowiązywała wspólność majątkowa. Taki stan rzeczy trwał zresztą nadal. Nie wiązała także zaciągnięcia pożyczki z majątkiem odrębnym dłużnika.

Sąd może ograniczyć lub wykluczyć możliwość zaspokojenia się z majątku wspólnego przez wierzyciela , którego dłużnikiem jest tylko jeden z małżonków , jeżeli ze względu na charakter wierzytelności albo stopień przyczynienia się małżonka będącego dłużnikiem do powstania majątku wspólnego – zaspokojenie z majątku wspólnego byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (§ 3) . Wbrew twierdzeniom skarżącej Sądowi pierwszej instancji nie mogły być wiadome okoliczności przeznaczenia przez dłużnika pieniędzy na „ własną rozrywkę ” . M. K.przesłuchany został jako świadek w toku rozprawy z 24 października 2012 roku i nie podał na co przeznaczył pożyczone pieniądze ani też B. K.przesłuchania na te okoliczności nie żądała . Co istotne , w odpowiedzi na wniosek przeczyła swej wiedzy o sposobie spożytkowania środków pochodzących z pożyczki , co każe spoglądać na prezentowaną w zażaleniu tezę o ich roztrwonieniu jak na spekulację co do rzeczywistego stanu rzeczy , a nie wyraz wiedzy skarżącej na ten temat . Do zastosowania art. 41 § 3 k.r.o. nie skłania także charakter wierzytelności . Nic nie wskazuje na to aby pożyczki udzielano dla zysku skoro nie zastrzeżono odsetek kapitałowych . Celu na jaki pożyczkobiorca zamierzał przeznaczyć uzyskane środki nie ujawniano , ale też umowa pożyczki elementów takich nie musi zawierać . Informacji w tej materii nie dostarczają także dołączone akta I Nc 188/11 . Skarżąca nie przytoczyła żadnych okoliczności pozwalających na ocenę w jakim stopniu małżonkowie przyczyniali się do powstania majątku wspólnego . Pozostaje zatem argument odnoszący się do ciężkiej sytuacji materialnej rodziny dłużnika , który jednak nie wystarcza do ziszczenia się przesłanek z art. 41 § 3 k.r.o.

Uwzględniając powyższe , na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 i art.13 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji .